VÄSTERVIKS KOMMUN

Västerviks kommun Måltidsservice

Små och stora beredskapsövningar

Niklas Ekström Områdeschef

Inledning

- Västerviks kommun ligger i norra Kalmar län, i den nordöstra delen av Småland.
- Kommunen har cirka **36 700 invånare**.
- Kommunen är till ytan en av de största i södra Sverige.
- Av dessa bor ungefär 21 800 invånare i centralorten Västervik.
- Den stora geografiska ytan ställer särskilda krav på planering, logistik och samordning.
- Beredskapen behöver fungera både i centralorten och i mindre orter samt landsbygdsområden.
- Samverkan mellan kommunens verksamheter är avgör för att upprätthålla samhällsviktig service vid störninga

VÄSTERVIKS KOMMUN

Måltidsservice

86 anställda inkl. ledning

59 kockar

6 poolkockar

14 Måltidsbiträden

2 lagerarbetare som jobbar i vår egna butik.

Cirka 6 500 lunchportioner produceras varje dag.

Därutöver serveras:

- frukost och mellanmål till förskolor och fritidshem
- kvällsmat inom äldreomsorgen.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Måltidsservice forts.

Verksamheten bedrivs i totalt **39 kök**:

- 27 tillagningskök
- 11 mottagningskök
- 1 specialkostkök

Övriga verksamheter:

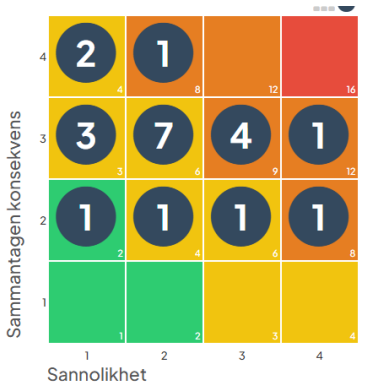
- 1 speceributik
- gymnasiets cafeteria
- 2 restauranger öppna för både verksamheter och allmänhet
- Flera enheter dit mat levereras utan bemanning från måltidsservice

VÄSTERVIKS KOMMUN

Startskott

- Samtliga förvaltningar genomförde en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) 2020.
- Analysen visade att många verksamheter är beroende av kommunens måltidsverksamhet.
- För att stärka beredskapen skapades ett förvaltningsövergripande beredskapsnätverk.

	Sammantagen konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig skada. Allvarliga avbrott i verksamheten där förmågan att lösa arbetsuppgiften upphör.	Mycket hög
3	Betydande skada. Betydande avbrott i verksamheten med tydlig påverkan på förmågan att lösa arbetsuppgiften.	Hög
2	Måttlig skada. Mindre avbrott i verksamheten med begränsad påverkan på förmågan att lösa arbetsuppgiften.	Medelhög
1	Ingen/försumbar skada. Obetydliga avbrott i verksamheten med minimal påverkan på förmågan att lösa arbetsuppgiften.	Låg

Arbetet har fokuserat på kritiska områden såsom:

- vattenförsörjning
- reservkraft
- kontinuitet i samhällsviktiga verksamheter.

Planering och utveckling har skett i samverkan mellan kommunens förvaltningar och bolag.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Syftet med övningarna

Testa verksamheternas förmåga att hantera avbrott i:

- Vattenförsörjning
- Elförsörjning
- Logistik och leveranser
- Identifiera sårbarheter och förbättringsområden.

Stärka samverkan och den gemensamma krisberedskapen.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Övning 1: Dalsvägen 23 särskilt boende (våren 2024)

- Det mesta var förberett och med fast reservkraft och Elm-tank inkopplad. Erfarenheterna från övningen omsattes direkt i konkreta förbättrings-åtgärder.
- Krislådor togs fram i samverkan med verksamheterna för att säkerställa nödvändig utrustning.
- Ett stort antal **10-liters vattendunkar** köptes in för att stärka tillgången till vatten vid störningar i vattenförsörjningen.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Övning 2: Tjustgården särskilt boende (hösten 2024)

- Övningen genomfördes utan förvarning för medarbetare, cheferna hade viss förhandsinformation.

- Vid strömavbrottet förlorade den närliggande skolan sin internetuppkoppling när batteribackupen slutade fungera.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Tjustgården forts.

Det framkom att vissa avdelningar inte hade:

- fyllt sina vattendunkar
- batterier till ficklampor och pannlampor i krislådorna.

- Beslut fattades om inköp av laddningsbara pannlampor och ficklampor.
- Minskad sårbarhet genom att minska beroendet av engångsbatterier.
- IT fick kolla upp batteri-backupen.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Övning 3: Sundsgården särskilt boende (hösten 2025)

- Övningen genomfördes utan förvarning för personalen.
- El och vatten stängdes av för att simulera en samhällsstörning.

Praktiskt test

- Reservkraftaggregat transporterades ut till verksamheten, cirka 4 mil från centralorten. Verksamheten drevs med reservkraft under cirka tre timmar.
- Övningen gav värdefulla erfarenheter av både logistik och praktisk drift vid strömavbrott.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Sundsgården forts.

Resultat och lärdomar

- Personalens förmåga att hantera en oväntad störning kunde testas under realistiska förhållanden.
- Övningen identifierade förbättringsområden kring hantering av reservkraft.
- En ny rutin för elförsörjning för köken togs fram efter övningen.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Sjukvårdsövning 25 (våren 2025)

- Måltider levererades till både **värnpliktiga och statister**.
- Verksamheten behövde snabbt anpassas till förändrade behov och förutsättningar.

Utmaningar

- Förutsättningarna ändrades ofta och ibland med mycket kort varsel.
- Krav på hög flexibilitet i både planering, produktion och logistik.

Framgångsfaktorer

- Värnpliktiga och kommunens kockar arbetade tillsammans i köksverksamheten.
- Erfarenheterna stärkte förmågan att hantera resursförsörjning i ett beredskapsläge.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Övning 4: Ankarsrumskola tillsammans med Relivs (våren 2026)

Test av reservkraft i köksverksamhet

- Genomföra praktiska tester av våra egna reservkraftaggregat tillsammans med Relivs.
- Samla in data för att säkerställa vilka funktioner och vilken köksutrustning som kan drivas vid ett strömavbrott.
- Öka kunskapen om verksamhetens kapacitet och begränsningar i ett beredskapsläge.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Erfarenheter Ankarsrum

En teknisk utmaning identifierades:

- Fastigheten var förberedd för **fyrledarsystem**.
- Reservkraftaggregatet var anslutet med **femledarsystem**.
- Skillnaden i elsystem behöver hanteras innan aggregatet kan användas fullt ut.

Praktiska tester är avgörande för att upptäcka tekniska hinder innan en verklig kris uppstår.

Den stora 200 KW

Den lilla 100 KW

VÄSTERVIKS KOMMUN

Övning 5: Fågelbäret skola, även anpassad skola (våren 2026)

- Skolan drabbades av ett simulerat avbrott i både el- och vattenförsörjningen.
- Verksamheten informerades om att vattnet inte fick användas som dricksvatten.
- Övningen pågick i cirka fem timmar.

Syfte

- Testa skolans förmåga att hantera samtidiga avbrott i el och vatten.
- Prova rutiner för information, vattenförsörjning och verksamhetsdrift under störda förhållanden.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Fågelbäret forts.

Erfarenheter

- Övningen gav praktisk erfarenhet av ett realistiskt krisscenario.
- Personal och verksamhet fick möjlighet att testa befintliga rutiner.
- Viktiga lärdomar kunde tas tillvara för det fortsatta beredskapsarbetet.

VÄSTERVIKS KOMMUN

Utveckling av vår krisberedskap

- Fler praktiska beredskapsövningar planeras tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen (BUN), med särskilt fokus på verksamheter i centralorten.
- Under vecka 39 arrangeras en beredskapsmässa för invånarna i samverkan med bland annat: Räddningstjänsten, FRG (Frivilliga Resursgruppen), Lottakåren, Måltidsservice m.fl. Utställning och föreläsning med Niklas Kämpargård om hemberedskap.

Förstärkt beredskapsförmåga

- Två mobila reservkraftaggregat har redan köpts in.
- Ytterligare två mobila reservkraftaggregat är på väg.
- Ett stationärt reservkraftaggregat kommer att komplettera den befintliga kapaciteten.
- ELM-tankar finns för att stärka verksamhetens robusthet och uthållighet vid kriser.

Lärdomar

- Verksamheter på landsbygden är ofta vana vid strömavbrott och har god förmåga att hantera dessa situationer.
- Ta initiativ till samverkan. Bjud in berörda aktörer och vänta inte på att någon annan ska göra det.
- Praktiska övningar är ett effektivt sätt att identifiera förbättringsområden och stärka beredskapen.
- Små övningar ger otroligt mycket, table topp-övningar (Livsmedelsverkets övningskort)

Samverkan som framgångsfaktor

- Måltidsservice, Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen har etablerat ett gemensamt krisberedskapsnätverk.
- Nätverket arbetar tillsammans med planering och utveckling av framtida beredskapsinsatser utifrån en gemensam lägesbild och målbild.

Slutsatser

Möjliggörare

- Stark samverkan mellan verksamheterna
- Gemensam planering och erfarenhetsutbyte
- Ekonomiskt stöd från Livsmedelsverket

Nyckelbudskap

- Genom fortsatta övningar, investeringar i reservkraft och bred samverkan stärker vi kommunens förmåga att hantera framtida kriser och störningar.
- Gemensam planering och ett aktivt arbete för att omsätta erfarenheter till praktiska åtgärder.

VÄSTERVIKS KOMMUN